

نخستین گروه

محصلین به اروپا

۸۶- عطاپور (امان‌الله) - در زمان

سفر به فرانسه دیپلمه متوسطه جوانی مهذب و با استعداد بود.

درفرانسه درجه دکترا گرفت - پس از برگشت بایران با اینکه بابنده معاشرت داشت بخاطر ندارم در کجا آغاز بکار کرد ولی چون شخص مبتکری بود دست با اقدامات عمرانی و ابتکاری زد از جمله در تهیه‌های بین‌المللی و تجریش چیزی شبیه کازینوهای اروپا در قلعه و رأس بلندترین تپه ساخت که بنام خود ایشان به « تپه های امانیه » شهرت یافت .

۸۷- عطاری نژاد - حسن - پیش از

مسافرت بفرانسه لیسانس و دکترا نداشت، دیپلمه متوسطه - جوانی نجیب ، مهذب ، خوش لباس ، شیک پوش و منظم بود اگر حافظه ام خطا نکرده باشد گویا در فرانسه رشته دام پزشکی خواند و با امتیازات عالی درجه دکترا گرفت .

۸۸- عقیلی کرمانی - جلال - نیز

آن زمان دیپلمه متوسطه ، از خانواده های محترم کرمان . مثل همه کرمانی ها نجیب ، شریف ، مهذب و صمیمی و با استعداد بود ، در فرانسه خوب درس خواند و یادم نیست درجه دکترا یا مهندسی گرفت .

۸۹- عنایت سیداحمد - ایشان نیز

دیپلمه متوسطه - شعبه ریاضی دارالفنون - راستی باید عرض کنم در ۱۳۰۷- در مدارس متوسطه یا دبیرستانهای تهران که انگشت شمار بودند مانند ادب - ثروت - اسلامیة - مظفری - و بهترین و معروف ترین آنها دارالفنون - تقسیم بندی رشته‌ها از دوره دوم مثل امروز ریاضی - طبیعی - ادبی نبود بلکه از سال چهارم دوشعبه می شد . شعبه می گفتند و نه رشته - شعبه علمی یعنی ریاضی و طبیعی و شعبه ادبی . آقای عنایت شعبه علمی دارالفنون را تمام کرده بودند و بنده هم یادم رفت ضمن ذکر اسم خود عرض کنم شعبه ادبی دارالفنون را تمام کردم . بهر حال عنایت از خانواده محترم سادات عنایت‌های معروف و در آن زمان جوانی بود بسیار موقر ، متین ، مهذب ، مؤدب ، خوش لباس و شیک پوش و در فرانسه درجه مهندسی گرفت .

۹۰- غفاری ، ابوالقاسم ، هنگام

عزیمت با اروپا در ۱۳۰۷ دیپلمه شعبه علمی دارالفنون، اهل تهران ، جوانی بود منظم ، مهذب ، بسیار متواضع و درویش مسلک و بقول خودش واقعاً « طلبه علم » و « مثل اهل طریقت » که در تمام عمر بتکاپوی دانش و جستجوی استاد و مرشدی می گشت ، در سال اول ورود بفرانسه این بنده سعادت و افتخار داشتم که در لیس ، یعنی دبیرستان شبانه روزی ، شهر کوچک تورنو ، جنوب فرانسه با ابوالقاسم غفاری ، اسدالله آل بویه ، علی افضلی پور ، محسن عزیزی ، مرحوم مهدی بهرامی ، و چند نفر دیگر هم مدرسه و هم کلاس شوم ، غفاری ، اسدالله آل بویه ، افضلی پور در رشته های ریاضی و فیزیک واقعاً اعجاب به بودند ، اینرا راجع بابوالقاسم غفاری باز هم خواهم نوشت ، در لیس تورنو ، کلاس مافوق دیپلم ، اصطلاح فرانسه اش را نمی نویسم ، ترجمه اش بفارسی کلاس

ریاضیات عالی میشد، و در قسمت ادبی هم کلاس مافوق دیپلم را کلاس فلسفه می گفتند باری در کلاس ریاضیات عالی فوق دیپلم لیسه تورنواستادی بود پرفسور آگر ژه از بزرگترین علمای ریاضی، بنده، مرحوم دکتر بهرامی دکتر جهان، محسن عزیزی و چند نفر با اینکه رشته تحصیلی ماها ریاضی و علوم نبود و میبایستی خودمان برای فلسفه، ادبیات، حقوق آماده کنیم باز در کلاس ریاضیات عالی فوق دیپلم حاضر میشدیم و می دیدیم که آن استاد پروفسور آگر ژه ریاضی صورت یک مسئله بسیار مشکل مثلا حساب جامعه و فاصله یا هندسه عالی فضائی را هنوز روی تخته سیاه طرح و تمام نکرده بود که ابوالقاسم غفاری، اسدالله آل بویه و علی افضل پوردست بلند می کردند، پروفسور طرح مسئله را ناتمام گذاشته می گفت:

«ها! چه میگوید؟»، اینها پاسخ میدادند: «قربان! یا استاد! ما مسئله را حل کردیم!»، کاغذها را از دستشان می گرفت و میدید درست می گویند و هر یک از این سه نفر مخصوصاً غفاری و اسدالله آل بویه بطریقی خیلی آسانتر مسئله را حل کرده اند، اظهار می داشت شماها ایرانیها، چه بلائی هستید! راه حلی که خود من در نظر گرفته بودم خیلی مشکل تر از راه حل شماست.

باری ابوالقاسم غفاری در فرانسه چندین دکترای علوم و ریاضی گرفت با ایران برگشت و در دانشکاه تهران و دانشکاه نظامی بتدریس و استادی پرداخت و بعد از طرف دانشگاههای انگلستان دعوت شد مدتی هم در یکی از دانشگاههای انگلیس استاد بود، بار دیگر با ایران آمد و سپس با آمریکا رفت و در دانشکاههای بزرگ آنجا نیز استاد شد و دولت یا مقامات علمی آمریکا وقتی نبوغ

خارق العاده او را دیدند مسئولیت قسمتهای مهمی از ناسا، یا اداره فضائی را به عهده ایشان گذاشتند که همکاری پروفسور فن براون شد و حسابهای دقیق ماهواره و موشکهای ماه نورد با او اگذار گردید بنده اصطلاحات فنی خاص مورد را بلد نیستم خلاصه این است پروفسور ابوالقاسم غفاری امروز یکی از دانشمندان طراز اول دنیا و از مفاخر ایران است.

۹۱ - کلانتری، محسن، کلانتریها خانواده بزرگ و معروفی هستند که در قدیم الایام کلانتر شهرهای بزرگ و یا در حقیقت مانند استاندار و رئیس شهر بانی و اداره کننده شهر بوده اند و اسم کلانتری و لقب کلانتری اگر قدیمی تر از دوره صفویه در ایران نباشد حداقل از آن زمان و مخصوصاً عصر شاه عباس کبیر ابداع شده و نمونه معروف آن حاجی میرزا ابراهیم خان کلانتر شیراز در دوره زندیه و اعتماد الدوله و نخستین صدراعظم آقا محمد خان قاجار و ابتدای سلطنت فتحعلی شاه بوده که معروف است اجدادش یهودی و جدید - الاسلام بوده اند و به لطفعلی خان زند بود آقا محمد خان قاجار خیانت کرد، در تبریز حاج شرف الدوله کلانتری از زعمای صدر مشروطیت و نماینده دوره مجلس هم نمونه کلانتریهای آذربایجان بوده است و بنده درست نمیدانم این آقای محسن کلانتری متعلق بکدام يك از خاندان کلانتری آذربایجان شیراز و یا تهران است، بنده - یکنفر کلانتری دیگری شناختم که از شخصیتهای محترم و با بنده هم دوست و لطف داشتند و تا معاونت وزارت کشور نیز رسیدند و شخص ثروتمند و دارای باغ بسیار بزرگی در غرب خیابان سی متری نظامی حالیه مقابل ستاد کل ژاندارمری بودند که بعدها مانند دهها

و بلکه صدها باغ بزرگ تهران خرد شد و از بین رفت و درخت‌های زیبای کوچه کاج درست مقابل ژاندارمری باقی مانده آن باغ بزرگ و پر درخت فتح‌الله کلانتری است ، بهرحال این آقای محسن کلانتری بهر کدام از خاندانهای کلانتری تبریز ، تهران و یا شیراز تعلق داشته از خانواده اصیل و نجیبی بودند و هنگام مسافرت بارو پاد بیلمه متوسطه و فاقد درجه لیسانس و دکترای ولی جوان بسیار مؤدب ، مهذب ، تربیت شده و خوش لباس بودند و در فرانسه گویا در رشته حقوق درجه دکتری گرفتند .

راستی اینهمه راجع با فراد و شخصیت گروه اول محصلین توضیح میدهم و نسبت به خانواده و وضع تربیت و لباس آنها اطاله سخن می‌کنم هم سودتاریخی دارد ، و نوعی علم الرجال است و هم مقصود خاصی دارم که در سطور آینده عرض خواهم کرد ، دیگر اینکه در قسمت مربوط بدکتر اسدالله آل بویه یادم رفت عرضه بدارم که ایشان در کابینه مرحوم سپهبد حاج‌جعلی رزم آرا و زمانی که جناب استاد دکتر شمس‌الدین جزایری دوست ارجمندم وزیر فرهنگ بودند و وزارت فرهنگ آن زمان شامل سه وزارت - خانه‌حالیه فرهنگ و هنر علوم و آموزش عالی و آموزش و پرورش میشد بمعاونت وزارت فرهنگ نیز منصوب شدند .

۹۲ - کمالیان ، جواد ، ایشان وقت سفر بارو پاد بیلمه متوسطه ، فاقد لیسانس و دکترای فرزند یکی از تجار محترم ، دارای خانه و متعلقات در بازار ، ساکن کوچه هفت تن جوانی زیبا ، بلند اندام ، خوش لباس ، مؤدب ولی بی‌اندازه محبوب و خجالتی و سال اول ورود بفرانسه در لیسه تورنو با بنده هم مدرسه بودند بعلمت همان حجب ذاتی و

اخلاق با اسمعیل مرآت سرپرست محصلین تحصیلاتش را ناتمام گذاشته حتی لیسانس نگرفته استعفا داد و بایران برگشت .

۹۳ - کبهان ، محمود ، از خانواده محترم ، اگر اشتباه نکنم موقع عزیمت به - فرانسه لیسانس حقوق داشتند ، جوانی نجیب تربیت شده ، خوش لباس ، مهذب و از خانواده محترمی بودند و در فرانسه خیلی خوب درس خواندند و درجه دکترای حقوق گرفتند .

۹۴ - ماجدی ، محمود ، دیپلمه متوسطه ، هنگام عزیمت بفرانسه ، جوانی مهذب و تربیت شده از خانواده محترم و با اینکه با این بنده خیلی دوست و با لطف بودند درست یادم نیست در فرانسه چه رشته خواندند و دکتری یا مهندس شدند .

۹۵ - محمودی ، نصراله ، ایشان هم موقع سفر دیپلمه متوسطه بودند و لیسانس و دکترای نداشتند .

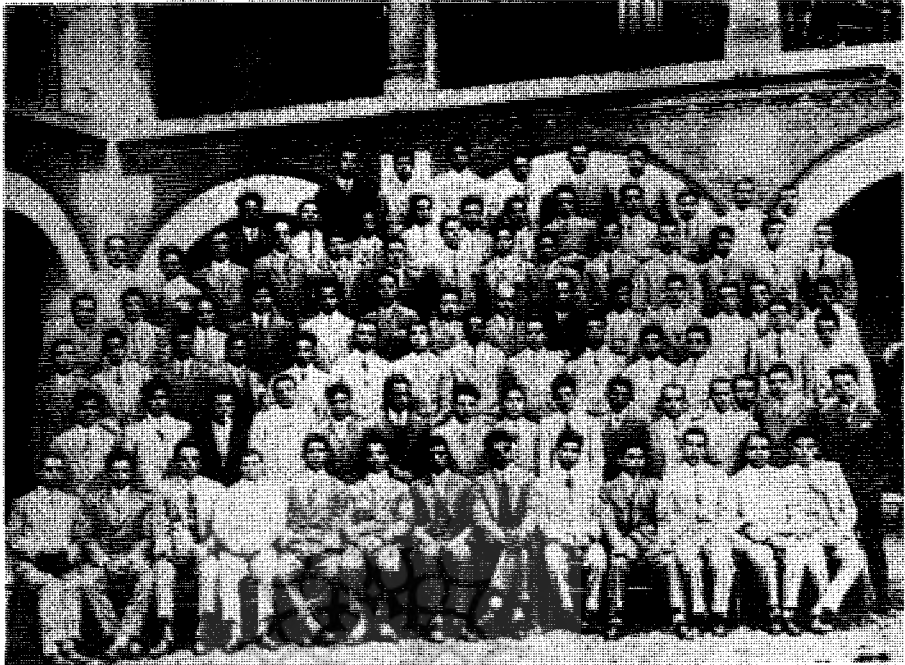
۹۶ - مسعود انصاری ، ناصر ، وقت سفر بارو پاد بیلمه متوسطه ، از خاندان جلیل انصاری ، نبیره و بازمانده مرحوم حاج میرزا مسعود انصاری گرم‌رودی از رجال سیاسی دوره عباس میرزا نایب‌السلطنه و وزیر امور خارجه معروف زمان محمدشاه قاجار ، جوانی اصیل ، نجیب ، بی‌اندازه مهذب ، خوش لباس ، شیک پوش مثل دیپلماتها و با لیاقت بود و در فرانسه اگر حافظه‌ام خطا نکند دکترای حقوق سیاسی گرفت .

۹۷ - مصباح ، امین‌الله ، با بنده خیلی دوست و صاحب لطف ، وقت مسافرت بفرانسه دیپلمه متوسطه ، از خانواده محترم ، جوانی مهذب و خوش لباس بود در فرانسه یادم نیست در چه رشته فارغ‌التحصیل مهندس یا دکتر شد .

۹۸ - معتمدی ، عباس ، دیپلمه متوسطه

معاشرت داشت ولی راستش یادم رفت در
فرانسه چه رشته خواند مهندس یا دکتر شد
از خودش هم نپرسیدم. ادامه دارد

هنگام سفر باروپا ، جوانی نجیب ، مؤدب
از خانواده محترم ، خوش لباس و باینده هم
خیلی دوست بود تا این اواخر هم با من

اولین گروه محصلین اعزامی به اروپا

ردیف ۱ - نشسته ، از راست به چپ : ۱- ابوالفضل آل بویه ۲ ، مصطفی افتخار ،
۳ ، ۴ ، محمد نصیر سمعی ۵ ، حبیب الله هورخش تابان ۶ ، دکتر علی افضلی پور ۷ ، کاظم
ثقفی ۸ ، آجودانی ۹ ، ۱۰ ، دکتر یزدی زاده ۱۱ ، ناصر وثیق ۱۲ ، دکتر زرگر رشتی ۱۳ ،
دکتر رهنما ۱۴ ، ردیف ۲ - ۱ - دکتر انصاری ۲ ، دکتر معتمدی ۳ ، پشت سر او فتح الله ثقفی ۴ ، ۵ ،
۶ ، ۷ ، ۸ ، دکتر خشایار ۹ ، دکتر آجودانی ۹ ، ۱۰ ، مهندس شروقی ۱ ، ۱۲ ، دکتر
آل بویه ۱۳ ، مهندس عنایت ۱۴ ، ردیف ۳ - ۱ - ۲ ، دکتر شایگان ۳ ، دکتر حیدر سرخوش ۴ ،
۵ ، دکتر عزیزی ۶ ، شعراوی ۷ ، نوشین ۸ ، محمد حسین شریف امامی ۹ ، پرسور غفاری ۱۰ ،
۱۱ ، دکتر ریاضی کرمانی ۱۱ ، ۱۲ ، ۱۳ ، مرحوم بهرامی ۱۴ ، ردیف ۴ - ۱ - فناحی ۲ ،
۳ ، افضلی ۴ ، مهندس ساسان ۵ ، دکتر مفتاح ۶ ، مهندس رضوی کرمانی ۷ ، دکتر کیهان ۸ ،
۹ ، نقوی ۹ ، نصر سیاح ۱۰ ، ۱۱ ، کمالیان ۱۲ ، ۱۳ ، ۱۴ ، ردیف ۵ - ۱ - مسعود
فرزاد ۲ ، ۳ ، ۴ ، ۵ ، ۶ ، ۷ ، ۸ ، شناخته نشد ، نفر ۹ دکتر اعظم زنگنه ۱۰ ، احمد مهران
۱۱ ، ابتهاج ۱۲ ، دکتر ملک اسمعیلی ۱۳ ، دکتر بصیر ۱۴ ، ردیف ۶ - ۱ - ریاضی
کرمانی نفر ۳ ، دکتر جهان نفر ۵ ، مهندس فریورن نفر ۸ ، مهندس عبدالله ریاضی نفر ۱۰ ، دکتر
رادمنش نفر ۱۱ ، دکتر صورتگر ۱ - ۲ ، دکتر خبیری ۲ - ۳ ، دکتر سنجایی ۳ - بقیه
شناخته نشد .